

Potem ko so se v Akvariju odločili, da zamrznejo skupni filatelistični projekt "Slovensko morje", smo se v našem društvu odločili za samostojno nadaljevanje. To sicer ni prva samostojna izdaja, kajti pred leti smo že pripravili izdaje pod tem imenom, vendar smo na nek način na začetku. Tokrat z izbiro motiva želimo prikazati začetek prehranjevalne verige v morju.

Izbor diatomej za motiv v tem projektu nas je prepričal, ker so grafično "odlična tema za filatelistične artefakte" – njihove geometrijsko popolne silikatne strukture so kot umetnina narave, kar bi lahko osupnilo tudi ljubitelje osebnih poštnih znamk, priložnostnega žiga, razglednice in vse to skupaj v maksimum karti.

Če k temu dodamo še nekaj dejstev, s katerimi bodo filatelisti pokrili različne tematske sklope, postanejo diatomeje še bolj zanimive.

Diatomeje se uvrščajo med fitoplankton. Predpona fito izhaja iz grške besede *phyton*, kar pomeni rastlina. In vendar diatomeje niso del kraljestva rastlin (Plantae). Čeprav izvajajo fotosintezo in letno ustvarijo vsaj 20 % vsega kisika, to je več kot vsi tropski gozdovi. Tu se vsa podobnost konča, kajti cvetenja kopenskih rastlin ne moremo primerjati s cvetenjem diatomej.

Z razliko od rastlin, ki so večcelične, s tkivi in organi in imajo zapleten cikel izmenjave generacij, se diatomeje razmnožujejo preprosto – z delitvijo ali sporami.

Torej, če bi fitoplankton izginil, bi prišlo do kolapsa morskega ekosistema (ribe, kiti, morski ptiči bi stradali), zmanjšanje kisika v ozračju pa bi imelo posledice za vse življenje na Zemlji.

Ker so diatomeje za prosto oko nevidne so bile prvič opisane šele v 18. stoletju s pojavom mikroskopov. Njihove lupine so navdušile znanstvenike in umetnike (npr. Ernst Haeckel je njihove vzorce upodobil v knjigi *Kunstformen der Natur*). V 19. stoletju so diatomeje uporabljali za testiranje mikroskopov – čim bolj podrobno so lahko razločili vzorce, tem bolj kakovosten je bil mikroskop.

Piranski filatelisti smo motiv diatomeje že uporabi pri pripravi kuverte ob izidu znamke za matematični kongres v Portorožu. Tudi sicer ni prva znamka (in seveda ne zadnja) z motivom diatomeje, ki so jo izdale poštne uprave. Filatelisti bodo brez težav pripravili različne tematske zbirke, ki ne bodo vezane samo na življenje v morju.

Količina znamk, razglednic in maksimum kart je omejena, zato si pravočasno zagotovite vsa en artefakt za zbirko, da ne boste v zadregi zaradi izbora.

FND HIPPOKAMPOS PIRAN, Portorož, p.p. 56, 6322 Portorož

Verjetno ste že uganili, da bo naslednja tema zooplankton.